

„THE GATEWAY AWARD”

Dla rodziców istotnym faktem jest wskazanie metody optymalnie dobranej dla potrzeb ich dziecka. Właśnie dla tej grupy dzieci i młodzieży przeznaczony jest autorski program „The Gateway Award” zainicjowany w Wielkiej Brytanii. Projekt oparty na tym programie pozwala uczestnikom na przystosowanie się do samodzielnego życia i pełnej aktywności.

Zadaniem programu „The Gateway Award” jest w szerokim aspekcie rozumiane rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i psychospołecznych każdego z uczestników, co umożliwia bycie niezależnym i odnalezienie własnego miejsca w społeczeństwie. Jest programem pełnej aktywizacji wychowanków z dysfunkcją intelektualną.

The Gateway Award opiera się na dziewięciu zasadach, które respektują prawo każdego człowieka do pełnego, aktywnego i równego uczestnictwa we współczesnym społeczeństwie:

- **Rozwój osobisty** – program ten proponuje uczestnikom współzawodnictwo i stawia ich przed nowymi możliwościami.
- **Praca dla społeczności** – uczestnicy są zachęceni do pracy na rzecz społeczności na miarę swoich możliwości.
- **Dokonywanie wyboru** – uczestnicy mają możliwość dokonywania wyboru i podejmowania decyzji dotyczących poszczególnych zadań i zainteresowań, które wybrali celem zdobycia kolejnych nagród.
- **Odmienność** – każdy może wziąć udział w zdobywaniu nagród, jego odmienność rozumiana jako indywidualnie postrzegane możliwości.
- **Elastyczność** – program jest bardzo elastyczny, uwzględniający lokalne sytuacje i możliwości.
- **Współpraca** – mimo uwzględnień indywidualnych stawia się bardziej na współpracę w grupie niż na współzawodnictwo.

- Włączenie – program zawiera propozycję rozwijania i wyposażania uczestników w umiejętności, które pozwolą im na równorzędne funkcjonowanie w społeczeństwie.
- Zdrowie – praca wymagana do zdobycia każdej z nagród ma służyć również zachęceniu uczestników do rozwijania zdrowego i aktywnego stylu życia.
- Rozrywka – każdy (uczestnicy i osoby wspierające) powinny znajdować dużą przyjemność i satysfakcję w pracy według programu „The Gateway Award”.

Pozytywne efekty programu są zależne od motywacji jego uczestników. Wzmocnieniem tej motywacji są niewątpliwie trzy następujące po sobie etapy nazywane Nagrodami: Brązową, Srebrną i Złotą. Każda z wymienionych Nagród składa się z pięciu sekcji: hobby, usługi, przygoda i wyzwanie, rekreacja fizyczna oraz styl życia (funkcjonowanie w środowisku).

Uczestnik rozpoczyna program od wypełniania zadań i założeń Nagrody Brązowej. Następnie pracując według własnego, indywidualnego tempa przechodzi do poziomów Nagrody Srebrnej i Złotej.

Podział zadań na pięć sekcji na poziomie każdej z Nagród ma zachęcić uczestników do poszerzania swoich doświadczeń, wzrostu pewności siebie i poszerzania zakresów ich osobistych i życiowych umiejętności.

Program zakłada zwiększenie stopnia trudności zadań.

- Sekcja „hobby” ma zachęcić uczestników do rozwijania własnych zainteresowań.
- Sekcja „usługi” ma być promocją pewnej świadomości społecznej i służeniu społeczności, czyli każdy uczestnik zobowiązany jest do wykonania pracy na rzecz innych osób.
- Sekcja „przygoda i wyzwanie” ma zachęcać do zabawy, odkrywania i doceniania środowiska poprzez wycieczki. Od uczestników oczekuje się zaplanowania, przygotowania i wzięcia udziału w wycieczce będącej dlań wyzwaniem.

- Sekcja „rekreacja fizyczna” ma rozwijać świadomość sportową jako rozrywkę i część zdrowego stylu życia. Wymaga od uczestników udziału w jednej z zaproponowanych aktywności fizycznych.
- Sekcja „styl życia” ma rozwijać w szerokim aspekcie rozumiane umiejętności życiowe.

Każdy z uczestników w chwili przystąpienia do programu otrzymuje segregator i dzienniczek. W segregatorze gromadzi materiały składające się na jego osobisty zestaw osiągnięć, obejmujący prace ukończone w ramach sekcji. Dzienniczek jest formalnym dowodem rozwoju. Liderzy i opiekunowie programu mają za zadanie pomagać i wspierać uczestników w ich pracy. W momencie, kiedy zadania z każdej Sekcji w ramach każdej z Nagród zostały ukończone, uczestnik otrzymuje certyfikat i plaketkę wręczone przez przedstawiciela Biura National Award w Birmingham. Celem takich działań jest szczególne uhonorowanie i podkreślenie wartości podjętego wyzwania oraz trudu wniesionego w jego realizację. Uczniowie uczestniczący w programie zyskali większe poczucie własnej wartości, wykazują się większymi umiejętnościami w zakresie samoobsługi, są bardziej uspołecznieni, czyli aktywni i otwarci w kontaktach z innymi ludźmi, a także osiągają lepsze wyniki w zespołach klasowych. Ogromną zaletą tego programu jest pokonywanie barier lękowych w stosunku do osób niepełnosprawnych. Poprzez podejmowane działań, w ramach usług, prezentowania prac plastycznych w galeriach, udział w zawodach sportowych, integracji z młodzieżą szkolną w ramach imprez artystycznych, jakimi były warsztaty plastyczne, przedstawienia teatralne, ogniska itp. Dokonuje się rzeczywista integracja dzieci niepełnosprawnych ich rówieśnikami. Znamiennym, jest fakt, że program „The Gateway Award” prócz dużej aktywizacji uczestników, służy również zmianie postrzegania osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo.

W programie „The Gateway Award” aktywny udział biorą wolontariusze. Ich zadaniem jest wspieranie i pomoc w realizacji zadań grup uczestników. Po zapoznaniu z programem, biorą czynny udział w realizacji zamierzeń programowych. Niejednokrotnie jest to pierwszy kontakt z osobami niepełnosprawnymi. Często w swoich wypowiedziach podkreślają, jak bardzo zmienił się ich sposób postrzegania i zrozumienia problemu niepełnosprawności. Tak więc realizacja programu przynosi korzyści nam wszystkim.

